

Nr 181.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela befrielse från vissa tull- och andra avgifter för gåvor och understöd in natura till krigsfångar m. m.; given Stockholms slott den 17 april 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att, vad beträffar gåvor och understöd in natura, vilka äro avsedda för krigsfångar, meddela befrielse från alla tull- och andra avgifter, som utgå enligt av riksdagen prövade grunder, eller, därest dylika avgifter för sådant gods redan erlagts, restituera desamma.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 april 1916.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Föredragande departementschefen, statsrådet Vennersten yttrade:
Bland de internationella överenskommelser, som avslutades vid andra fredskongressen i Haag år 1907, förekommer bland annat en av Sverige biträdd, för Sveriges del den 20 november 1909 ratificerad konvention angående lagar och bruk i lantkrig med därtill hörande i särskild bilaga intaget reglemente (Sv. förf. saml. 153/1910). I art. 16 i nämnda reglemente stadgas bland annat följande:

Brev, penninganvisningar och värdeförsändelser ävensom postpaket, adresserade till krigsfångar eller avsända av dem, skola fritagas från alla postala avgifter såväl i avgångs- och ankomstlandet som i mellanliggande länder.

Gåvor och understöd in natura, som äro avsedda för krigsfångar, skola fritagas från alla tull- och andra avgifter ävensom från befodringsavgifter å järnvägar, som drivas av staten.

Vad angår postala avgifter, som äro att hänföra till bevillningar, lärer Kungl. Maj:t, på grund av riksdagens vart tredje år lämnade bemyndigande att för närmast följande treårsperiod besluta beträffande de till den utrikes posttrafiken hörande avgifter, kunna medgiva i förenämnda bestämmelse omförmälda avgiftsbefrielse. Också hava i de internationella av Sverige biträdda postöverenskommelserna intagits mera detaljerade bestämmelser rörande avgiftsfrihet i förevarande fall. Även i avseende å befodringsavgifter å järnvägar, som drivas av staten, kunna på grund av ifrågavarande statsinkomsters natur bestämmelserna om befrielse från desamma för gåvor och understöd in natura till krigsfångar utan särskild framställning till riksdagen tillämpas. Annorlunda åter ställer sig förhållandet beträffande vissa andra avgifter, såsom tull ävensom den särskilda avgift, som under benämning licensavgift enligt förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket åsättes importerade tobaksvaror. För att befrielse från dylika avgifter, som utgå enligt av riksdagen prövade grunder, skall kunna äga rum, torde riksdagens medgivande erfordras.

Nu hava försändelser, utgörande gåvor och understöd in natura till den vid Roma å Gottland internerade besättningen från tyska krigsfartyget Albatross av vederbörande tullmyndigheter belagts med tull, därest godset eljes varit tullpliktigt, varjämte godset i förekommande fall påförts licensavgift.

Emellertid har härvarande tyska beskickning med åberopande att beskickningen i ett visst fall för dylika försändelser utgivit i tull 41 kronor 85 öre och i licensavgift 13 kronor genom utrikesdepartementets bemedling gjort viss framställning, avseende bl. a. befrielse från dylika avgifter.

Över berörda framställning hördes generaltullstyrelsen, som, vad tullavgifterna angick, fann bestämmelserna om tullfrihet i gällande tulltaxeförordning icke giva stöd för bifall till framställningen. I ärendet upplystes tillika, att aktiebolaget svenska tobaksmonopolet efter överenskommelse med vederbörande komme att genom sitt avdelningskontor i Malmö ombesörja införtullningen och vidare befodran av försändelser av ifrågavarande slag samt att bolaget hade för avsikt att en gång i månaden till finansdepartementet insända räkning å härav föranledda kostnader.

Vid föredragning av ärendet den 6 augusti 1915 förklarade Kungl. Maj:t, som fann framställningen, i vad den avsåge befrielse från tull- och licensavgifter, icke vara av beskaffenhet att kunna av Kungl. Maj:t bifallas, framställningen i övrigt icke föranleda annat Kungl. Maj:ts yttrande, än att Kungl. Maj:t ville framdeles taga under övervägande frågan om ersättande av de av omförmälda bolag gjorda utlägg.

I överensstämmelse härmed har Kungl. Maj:t vidare i anledning av särskilda framställningar enligt beslut den 12 november 1915 samt den 11 februari och 3 mars 1916 förklarat, att Kungl. Maj:t framdeles ville taga under övervägande frågan om ersättning till vederbörande för tull, som utgivits för vissa till den internerade besättningen å Roma inkomna partier kläder m. m.

Då den frihet från tull- och licensavgift, som enligt reglementet till förutnämnda Haagkonvention är bestämd för försändelser av nu omförmält slag, icke torde kunna för Sveriges vidkommande genomföras utan riksdagens medverkan, synes av riksdagen böra begäras bemyndigande för Kungl. Maj:t att dels meddela befrielse från dylika avgifter dels ock restituera redan erlagda sådana avgifter. Emellertid torde icke vara uteslutet, att bland de avgifter, som i berörda reglemente avses och för vilkas efterskänkande kräves riksdagens medgivande, kunna tänkas förekomma även andra avgifter än tull- och licensavgifter. I sammanhang härmed tillåter jag mig omnämna, att i ett fall framställning redan gjorts, att på grund av förevarande internationella bestämmelser frihet från viss stämpelavgift måtte få åtnjutas. Svenska röda korsets hjälpkommitté för krigsfångar har nämligen hemställt bland annat, att stämpel å ursprungsbevis, som av tullförvaltning utfärdas beträffande postpaket, innehållande kärleksgåvor till krigsfångar i främmande land, icke måtte utgå. Jag är icke beredd att nu yttra mig om, huruvida sistberörda avgift kan anses falla under konventionens bestämmelser eller ej. Det torde emellertid vara riktigast, att ett eventuellt bemyndigande från riksdagens sida i denna fråga ej inskränkes till blott tull- och licensavgifter utan lämnas för alla avgifter, som utgå enligt av riksdagen prövade grunder. På Kungl. Maj:t torde sedermera ankomma att avgöra, i vad mån den avgift, som må vara i fråga, kan anses hänförlig till de i konventionen åsyftade avgifterna.

De för restitutionen erforderliga beloppen torde lämpligen böra utanordnas från sjunde huvudtitelns anslag till restitutioner.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört får jag alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att, vad beträffar gåvor och understöd in natura, vilka äro avsedda

för krigsfångar, meddela befrielse från alla tull- och andra avgifter, som utgå enligt av riksdagen prövade grunder, eller, därest dylika avgifter för sådant gods redan erlagts, restituera desamma.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition i ämnet avlätas av lydelse bilaga litt. ... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Schumacher.